

talarpub@gmail.com

تالار

talarbrahui

talarbrahui

talarbrahui

+92 81 827824

پتہ خاک: 8

نہاد: 10 روپے

25-19 جون 2021ء

سال: 18

تاک: 23

ایلوپنہ غاتیا

2 میکوپنہ

(35) نوشتا تک: فیڈل کاسٹرو

(ڈاکٹر شاہ محمد مری اجیلانی الفت)

3 میکوپنہ

”بلوچوں کی رومانوی داستانیں“ ناچاچ (4)

(سید محبوب شاہ)

4 میکوپنہ

(51) پٹ وپول: اصطلاحات نثر

(غفور جان ساسولی)

نظم: ای نیازی سے اٹ

(حمیر اصف حسنی)

5 میکوپنہ

(44) سیرت سرور کائنات: منظوم

(حاجی شاہ بیگ شیدا)

جک جواب

(عزیز آبادی)

6 میکوپنہ

نوشتا تک: اوساد گوامر سادہ اُس

(جعفر قمرانی)

حوال: بسیمہ ناڈیہہ ائی اوکیواد بی میلہ

(وحید ہمزاز)

7 میکوپنہ

شاعر آتابرج آک: افضل مراد

(شاہین بارانزئی)

8 میکوپنہ

(38) نوشتا تک: زندان ناڈاری

(ڈاکٹر سلیم کرد)

حوال: راسکوه ادبی دیوان کونڈہ زون نامشاعرہ

(نثار دانش)

ہفتئی

All About #Brahui

کوئٹہ

تالار

براہوئی نابابت
براہوئی ٹی

ادب ناشونداری ناکچ و کھیل

(شوگال)

ادب کبھی لوزی معنے غاتے بدل کر سا اسہ چیدہ اس جوڑ مسنے۔ ہرادے کبھی وڑاٹ درشان کتلنگ۔ ساڑی دوراٹ کینیت ریکسرتھ لوز آتا خلنگ ادب پاک۔ ایٹرومباردی پاک کہ ہمولوز آک کہ نوشتاٹ بریر، یالے و یرہم ایٹی پاننگر، ادب پارہ پاننگر۔ میتھو آرنلڈ داکان مسٹ پاریس کہ ہموغٹ علم آک ہرا کتاب آتا تک اٹ نئے اسکان سرمریرہ ادب پاننگر۔ کارڈ ڈیل نیوین پاک کہ انسانی فکر، خیال، و احساس آتا درشانی ادب پاننگ۔ نارمن جودک پاک کہ ادب ہر ہموخیال و احساس پاننگ ہرا نوشتہ ٹی دروشم دوٹی کرینے۔ و ہرادے ہندن و وڑاٹ ایٹی شین تننگا نے کہ خوانوک آ اوڑان چس ہلے۔ لٹریچر کن براہوئی ٹی مستعمل لوز ادب عربی بولی نالوزا سے، ہرا بنائی وڑاٹ مہمانداری نا معنے غاتیٹی ہم کاریم اٹ اتنگا کہ۔ کرار کرار آ دالوز معنے بدل کر سا لوز آتا زبانی اٹ درشانی نامفہوم اٹ کاریم اٹ اتنگا انگ اسکان سر مس۔ و داسد ادب کن المی و کہ داٹی منت و جوزہ خاک اوار مریر۔ وخت اس کہ ہر ہمو نوشت ہرا نوشت نادروشم و ہلے، اودے ہم ادب پاننگ مریک۔ براہوئی ادب پارہ غاتنگے تو نوشتکار آتا اسہ ہلو کچ اس براہوئی ادب و شو نہال گوندنگ کن متاماری تہی اختہ غتلنگ۔ و لے المیہ دادے کہ ہندا ہی تپہ ہرا براہوئی بولی و ادب و شو نہال گوندک، داسکان لوز ادب نابنائی معنے غان پیش تمگ کتنے۔ و اینو ہم دا براہوئی ادبی تپہ ٹی لوز ادب نا معنے اخلاق و جوان انگا

مہمانداری کن کاریم اٹ اتنگا۔ جہانی تعریف آتیاں چپ اینو ہم براہوئی بولی نا ادبی دیوان تہی دا لوزا نا تعریف دا وڑاٹ کتلنگ: ”ادیب راج نا آدیک مریک۔ اتنے کہ شاعر و قلم کار مخلوق نا است آتا تنگ آتے دا نگ ایگ کر سا مہر و مابت نا پھل آتے چٹ تر سا کا ہک۔“ حالیت دادے کہ ہمو تپہ ہرا نوشت و خوان تون گندوک تکتنگ، علم و ہنر نا خواجہ پاننگ، اوتینا و تینا کاریم نا تعارف و ہندن و وڑاٹ ایٹ کیک ہرا ادنا حقی آ تعارف اف۔ دنیا نا ادب اختہ شون ہلکنے، ادبی رویہ خاک انت، پوسکن آ ہرا راجان آک مونی ہنگ، و دا کل سوچ و پام آتیاں ایٹر تر براہوئی ادب ناشونداری ناکچ و کھیل دادے کہ ادیب ادبیت و مہر و مہریت و اخلاق نا دنگ اٹ تفنگ تو تنگ نا جت پت اٹی اختہ و۔ داخس ہم آخا، بلکن اودا ہم تنگ و کہ ہرا رویہ و اودوٹی کرینے، اودا دے سر سہی نا گند آدنگ و۔

ہینکا روٹوکار عبدالحفیظ قلات پرنٹرز ٹیل روڈ کونڈہ غان ہینک کر سا 302
نیر 1 یونیورسل پبلیکس جناح روڈ کونڈہ غان تالان کرے

نوشتانک

فیڈل کاسٹرو

بندغ آک ہرا کہ ننوئی نن جنزل جوڑ مسر بیدس سم اس چلیٹنگ آن، ہمو بندغ آک ہرا کہ ملک انا برخلاف غداری کرسا پیسہ جوڑ کریر۔ ہمو بندغ

.....ڈاکٹر شاہ محمد مری

.....بدل: جیلانی الفت

35

تا جنگی درمشت ائی سرسہی نا حوالہ ء ولیر ء نس۔ ولے اسہ اصول پرست ء میجر اس، زوگاسی حکومت نا واقعہ ء پراگندہ پارے۔ مگہ نم سرکاری وراثت ڈوہ کیپٹن کالوا و سارجنٹ باری گلا نا کنڈ آن کسفوگ آگام تے شاردارتا خون پارے۔

”دا دہشت ناک واقعہ ٹی ولیر نا نیام تمنگ و داکشت و خون نا سرجم آتے چاہنگ آن پداونا خوشی ہندا سرکاری چچی ٹی شاید پاش وراث معلوم

بندی تا دواڑائی سلنگ نا کوشت ء کریر۔ دوخالی بندی تے کسفتگ و ولدا داپڑو کننگ کہ جنگ ائی خلنگار۔ دادے 10 مارچ انا جنزل آتا فوجی لاٹھی۔ داننا

بندی تا دواڑائی سلنگ نا کوشت ء کریر۔ دوخالی بندی تے کسفتگ و ولدا داپڑو کننگ کہ جنگ ائی خلنگار۔ دادے 10 مارچ انا جنزل آتا فوجی لاٹھی۔ داننا

بندی تا دواڑائی سلنگ نا کوشت ء کریر۔ دوخالی بندی تے کسفتگ و ولدا داپڑو کننگ کہ جنگ ائی خلنگار۔ دادے 10 مارچ انا جنزل آتا فوجی لاٹھی۔ داننا

بندی تا دواڑائی سلنگ نا کوشت ء کریر۔ دوخالی بندی تے کسفتگ و ولدا داپڑو کننگ کہ جنگ ائی خلنگار۔ دادے 10 مارچ انا جنزل آتا فوجی لاٹھی۔ داننا

راستگو و جنٹلمین سرہ۔ آگہ داوڑا نا بندغ آک سلہہ بند فوج اپنا پی ء زرس داوڑ بچتوسہ تو اینو آرمی یونیفارم نا جاگہ غا لوچ چرینگ انگ ء زیات شرفندی تلنگا کہ۔

ای تینا کہوک آکا مرید آتے کن اسہ پیرا سینا دعویٰ ء کپہرہ۔ اوقنا زندگیک بے مٹ سرہ۔ خونیک اوقنا حق ء ادا کننگ کتوس۔ اخیر اوقنا زندان ہم ہنار۔ نن ہمو بندغ آتا زندگی تے وتر وہفتگ اٹ پدی انگ کپہرہ۔ ہرا کہ تینا ملک کن کسکر۔ اوقنا قوم انا خوشی اوقنا شان نا کچ ء ستا اسے۔ داکان

بیدس کنا کامرید آک نئے کسکو و نئے گیرام کنگا نو۔ او زندہ ء، اینو مست آن زیات زندہ ء۔ و اوقنا خونیک خلیس ائی اوقنا لاش تیا اوقنا نظریہ غاتا

سرسہی نا جوزہ غاتے خنور۔ ننا استاد مارٹی وکیل ء کن کن ہیبت کننگ کن الے۔ خونیک آتا اسہ کچ اس امریک ہرا دے کن کن کہوک آتا قبرانا خوک آ و ہفتگ کینہ، و نئے مادر وطن تون اونا شان و شرف نا کچ آ بے کچ محبت ارے۔ اسہ ہندن ء محبت اس ہرا کہ وخت اس ہم اچھیلک، و تینا اومیت آتے الگ کپک، و نئے اوم متنگ کیک۔ ہندا سوب آن کہ شہید آتا قبر آک ننا شرف نا کل آن بڑز انگا ہند آتیا نو۔

وخت اس کس کپک اسہ وڑوک ء ملک انا پلاوے نئی غم و ڈکھ الیمریک جیل انا زنجیر آک پیرہ

نیٹ آموٹ آن، زند بنا کیک داڑسکان کہ ای تیتے سرجم وراث بدل کیو ای دا کل ء واقعہ غاتسکان محدود تھائٹ۔ دن کہ کئے جوان ساء کہ ای اسہ عدالت اسے نامون آٹٹ۔

ہرا کہ کنا فیصلہ ء کننگ کن اڈتنگا نے۔ ای داسہ بیان کیوہ کہ کچ آ لیگل حق آک پیرہ اسہ کنڈ آ سرہ۔ و دا کہ کامرید آتا خلاف ہر بیٹ کرکوک آ فیصلہ (ہمو فیصلہ کہ اوقنا اودے داسہ کنا برخلاف خواہ) نا دلیل نا راجی اخلاقیات، و راست انگا انصاف نار د اٹ کچ ء جواز اس اف۔ (برجاء)

نہمیکو بچ۔

نن تون داڑے 1895ء نا جنگ ائی جلاہو کرک آدستہ غاتون مروک آچھوہ ٹی کہوک آتا لڑو بند ساڑی مریک۔ ہر توم آجنگ انا، او ہم ہرائی کیو بانی فوج ء مات مس، و او ہم ہرائی او سہب مند

مس۔ لاس ولاس ائی لاس انڈیوس نا جنگ، دواڑوہ بچ کستو، مال ٹیپو نا جنگ اٹ چار کسکر 23 ٹھی۔ کیلی میٹ 16 کسکر 64 ٹھی۔ لایالما 39 کسکر 88 ٹھی۔ کاکاراجیکار 5 کسکر، 13 ٹھی۔ ڈیکانو 4 کسکر، 45 ٹھی۔ سان گیریئل ڈی میبلو 2 کسکر 18 ٹھی۔ داکل جنگ آتیی ٹھی تا کچ کہوک آتیاں ودے۔ مسہ کچ آن ہلیس 10 ہموخس اسکان زیات ء۔

حالانکہ اودے تیی بچ ء دن ء پوسکن ء میڈیکل طریقہ اس سڑی الو ہراژان کہوک آتا دوسدی کچ ء کم کنگتوس، تو ولد ہراژان اسہ ٹھی بندغ اسے نا 16 بندغ نا بھار بھلو بیٹ کچ ایسا سفاقی ء تبتگ کینہ۔ بیدس دا تفریح آن کہ ہسپتال آتیی ٹھی تے سرکار نا کنڈ آن

تخیر۔ و ایلو بے یارو مدگار بندی تے کسفتگ نا حساب و کتاب آن توس نمش مننگ کپک۔ ”آرمی کن دا بے شری و بے شرفی اسے کہ او جنگ انا تھی باقی نامون اٹ تینا مسہ ہموخس زیات بندغ آتے ظلفے۔“ تونے ہر کہوک آ

سپاہی 10 بندی کسفتگ باید ء۔ دادے شرفندی نا مگن، عزت نا سوج ہرا کہ چکو دفعہ دار اس تھک۔ ہرا 10 مارچ آجنزل جوڑ مسٹر۔ دادے ہموکوڈ آف آزر ہرا دے کے اوقمی فوج آلاگو کنگ خواہ۔ دادے پارہ دروغ نا شرفندی، چم بازی ناعزت، دروغ و چم بازی و ڈوہ تیا تالان ظاہری شرفندی، شرفندی نا پڑوہ ہرا دے کہ اوقک وتر اٹ پالسا جوڑ کرینو۔ اوفتے دیر پارینے کہ جنگ کرسا کہنگ بے شرفی اسے؟ اوفتے دیر پارے کہ فوج اسے نا شرفندی ٹھی گری و بندی نا کہنگ ائی مریک؟

جنگ انا دے تیی ہرا فوج جنگی بندی تے خللکہ اوج آدنیا نا بدپسہ ٹی نامون ائی مسکہ، داوڑا نا لغوری نا بچ ٹنگ اس جوڑ متنگ۔ داڑسکان کہ داوڑا نا معاملہ غاتیی ہم ہراڑے کہ قومی علاقہ اسے آ

اسہ درملکی فوج اس جلاہو کے، سویلی امریکی آجونی تروک اسے نا پانگ نارد اٹ: ”سخت وڑا نا ملٹری تابعداری ہم سپاہی نا تلوار ء جلا داسے نا تلوار ائی بدل کننگ کپک۔“ شرفندی آسپاہی جنگ آن گڈ بے یارو مدگار جنگی بندی تے کسفتگ کپک۔ بلکن اوفتے شرف ایتک۔ او ٹھی آ ء کسفتک۔ بلکن داڑان پچ او نا ملک ء کیک۔ او ڈوہ انا مون آچک سلک۔ واگہ اودے توننگ

کیک تو او ہمو وڑیک ہرا وڑیپین نا ہمو کیپٹن کریسٹس ہرا کہ سم کاری سکواڈ نا ہمو سم کاری نا توار ء بیسا ہرا کہ کیو بانا اسٹوڈنٹ طالب علم آتے کسفتگ ائی کس۔ خاراٹ برساتینا زغ ء پرخا و فوج ائی پین کاریم کننگ آن نمش۔ ہرا سپاہیک تینا بندی تے کسفتو، او ہمو سپاہی تا کچ آفسہ ہرا کہ کسکر۔ ای بھار سپاہی تے جیرت اٹ جنگ کرسا خناٹ۔..... دن ک بکشت انا تھی ہمو سپاہیک ہرا کہ تینا مشین گن آتے کم و ودو پے دو جنگ ائی نئے آچلیغیئر یا ہمو سارجنٹ ہرا کہ مرک اتون مون ترسا بیرک آتے سرفنگ کن الارم ء خلکسٹر اوقیان مٹ زندہ ء۔ جوان مس کہ ایلو کنگ کسکر۔ اوقک پک کریر تو سوسر کہ اوقتیا ڈیوٹی ء کریر و کنا نظراٹ دا ہیبت اوفتے شرف و سفت کڑوک جوڑ کیک۔ ای تو بیرہ دارا کئی آرا مان کیوہ کہ بہادر آتے اسہ شیطانی کازاسے کن کہوٹی تما۔ ہرا وخت آکیو با ء آزات کننگ تون ہم بہادر انگا سپاہی تا زبیرہ و چناتے شرف ترون، اوفتے جاگہ ترون، و مالی ملک کرون۔ ہرا کہ کنا خلاف جنگ کرسا کسکو۔ کیو بانا آسرائی کن اوفتے دو بہ تنگک۔ او داسہ دا فاسدحالیٹ نا گواچی ء۔

ولے او سپاہیک انت شرف دو کرور ہرا کہ ہمو جنگ ائی کسکر۔ ہمو جنزل آک با تیر ہرا کہ بندی تے کسفتگ نا پرمان کریر۔ ہرا وخت آک اسلہہ بیئر، او

بندی تا دواڑائی سلنگ نا کوشت ء کریر۔ دوخالی بندی تے کسفتگ و ولدا داپڑو کننگ کہ جنگ ائی خلنگار۔ دادے 10 مارچ انا جنزل آتا فوجی لاٹھی۔ داننا

بندی تا دواڑائی سلنگ نا کوشت ء کریر۔ دوخالی بندی تے کسفتگ و ولدا داپڑو کننگ کہ جنگ ائی خلنگار۔ دادے 10 مارچ انا جنزل آتا فوجی لاٹھی۔ داننا

بندی تا دواڑائی سلنگ نا کوشت ء کریر۔ دوخالی بندی تے کسفتگ و ولدا داپڑو کننگ کہ جنگ ائی خلنگار۔ دادے 10 مارچ انا جنزل آتا فوجی لاٹھی۔ داننا

بندی تا دواڑائی سلنگ نا کوشت ء کریر۔ دوخالی بندی تے کسفتگ و ولدا داپڑو کننگ کہ جنگ ائی خلنگار۔ دادے 10 مارچ انا جنزل آتا فوجی لاٹھی۔ داننا

بندی تا دواڑائی سلنگ نا کوشت ء کریر۔ دوخالی بندی تے کسفتگ و ولدا داپڑو کننگ کہ جنگ ائی خلنگار۔ دادے 10 مارچ انا جنزل آتا فوجی لاٹھی۔ داننا

بندی تا دواڑائی سلنگ نا کوشت ء کریر۔ دوخالی بندی تے کسفتگ و ولدا داپڑو کننگ کہ جنگ ائی خلنگار۔ دادے 10 مارچ انا جنزل آتا فوجی لاٹھی۔ داننا

.....غفور جان ساسولی

دروشم نگاری :- (Sketch/ Den-Portrait)

دروشم نگاری اردوئی خاکہ نگاری پارہ۔ انجمن ترقی اردو نا پارہ غان شینک کروک ”اردو، انگلش لغت“ اٹی ”خاکہ“ نامعنه ”پنجر، اسه فوٹو اسه نا رداث واقعہ غانا بیان یا ہمو دروشم ہرا اسه فوٹو اسه ٹی پورو وڑ اٹ خٹنگے“۔ تنگا گئے۔ (عبداللحق، 1985ء، 891) فرہنگ عامرہ ٹی ”خاکہ“ نامعنه اسه فوٹو اسه نا پنجر یا ہمو کپشن نا ہیئت ہرا کہ لکیر (پنچ) اسه نا ملک اٹ کشنگ۔ او خاکہ ع۔“ (عبداللہ، 1989ء، 227) ہندراداٹ ڈاکٹر رفیع الدین ہاشمی خاکہ

وطن
محمد بلوچ

وطن کل آن بڑا وطن دلربا ع
وطن دین و دنیا وطن دلربا ع
وطن کن قربان ناساہ و جان ع
وطن تو وفا وطن دلربا ع
امردین است آن وطن نادا مہر ع
وطن کل آن زیبا وطن دلربا ع
ننے سار تسک ننے تس پھجار
وطن خیرخواہ وطن دلربا ع
مرے شاعری بس وطن نا محمد
وطن زند سلوک آ وطن دلربا ع

پٹ و پول

”اصطلاحات نثر“

51

داشخ اٹی نثرانا ہمو اصطلاح یا خاص وڑاٹ ہمولوز آک ہرا کہ ہرادب اٹی مدام بکار بریرہ، او فتا درستی راستی ناسہ کوشت اس کنگا گئے۔ دادرستی راستی ٹی نثرانا صنف و اوڑتون گنڈوک ایلو اصطلاح تھون اوراوار افسانوی وغیر افسانوی ادب ہم اوڑدہی کنگو ع۔ ادب نا پڑ آہرا ادبی نظریہ خاک اریرہ، او فتنے ایلو داشخ اٹی درستی راستی کنگک۔

(غفور جان ساسولی)

پھل نا چس ع اوڑدہ تنگ نا کوشت ع ہرادے نور خان نواب نوشتہ کرینے، دانی گڑا اس نمونہ خاکہ نگاری نا دروشم اٹ لکھنگ نا کوشت کنگا گئے۔ پروفسر انور جمال خاکہ نا مکمل ڈیک ع تینا نوشتہ کروک آ کتاب ”ادبی اصطلاحات“ اٹی بھاز سرجم وڑاٹی بیان کرینے۔ ہندانگ آک خاکہ اسے ٹی ساڑی اسه بالاد اسه نا پورو وڑ دروشم اسه مون آانگ کیرہ۔ دنگہ:

1- وہ شخصیت نمایاں، منفرد، مقبول ہو یا خاکہ کے بعد نمایاں، منفرد یا مقبول ہو جائے۔
2- خاکہ، صرف اسی شخص کا لکھا جاسکتا ہے، جس کو خاکہ نگار نے بہت قریب سے مشاہدہ کیا ہو۔ اور اس کی نجی و خلوتی زندگی سے بھی واقف ہو۔
3- خاکہ نگار ”زیر بحث“ شخصیت کی زندگی، اسلوب حیات، عادات، و خصائل اور اس کی روزمرہ زندگی سے ایسے واقعات چنتا ہے جو چھپتے ہوئے، اچھوتے، منفرد اور نسبتاً متنازعہ اور دلچسپ ہوں۔

4- خاکہ نگار کا اسلوب معروضی، نیم مزاحیہ اور دلچسپ ہو۔ وہ اپنے خاکہ سے اس شخصیت کو ایسا دلچسپ بنا دے کہ اس کو دیکھنے اور ملنے کی خواہش پیدا ہو جائے۔“ (جمال، 2015ء، 98) ہوا جوئی ”خاکہ نگاری“ نا صنف آکم نوشتہ کنگا گئے۔ دا دخت اسکان بیرہ اسمل ع کتاب اس شینک منے، ہرادے افضل مراد ”دروشم“ (1998ء) نا پین اٹ درستی راستی کرنے۔ اسه پین کتاب اس ”زند و بود“ (2015ء) نا پین اٹ ہم ارے

ای نیازی سے اٹ

حمیرا صدف حسنی

ای نیازی سے اٹ
دانا شاہدی ع
کنے کسراٹ ہنوک آ
ہراسه دروشم ایٹک
کنازنادانا
بے قیمتی نا بسکی نا
یعین ع ایٹک
ای کسراٹ راہی اٹ.....
کنے آچار ماکنڈ آن
خنک خلوک ع.....
ہراسٹ کنے آ
ہندن ہرک دن کہ
ای سیٹل انا
دخت تیری نا
اسه زیبا و گڑا سے اٹ
کننا خف تیشی
ہمو تو ارک بریرہ
اوزیبا اوزیتیل
اولا ڈی اولدبر.....
دانگ ہراسه وار
واہ ناخنک، نا دروشم
ای خف تے
کرکننگ نا کوشت ع کیوہ
ولے دا کوکار
کنے مراسکان دد لیک
رمب تیک
ای سینے آ لار ع شولوہ
اگہ ای نیازی اس متوٹہ
توجوان مسکہ.....
کاش کہ
ای نیازی اس متوٹہ.....
توجوان مسکہ.....
ای تینا گام تے
زور و ہنسا کاوہ
کہ ای دا کسر آن
ایلو کسر آ کاوہ.....
کہ ای دا کسر آن
ایلو کسر آ کاوہ.....
ولے کننا گنوی
کننا ابدالی.....
ہندرا وڑ پین دروشم اس

ہندرادے نور خان نواب نوشتہ کرینے، دانی گڑا اس نمونہ خاکہ نگاری نا دروشم اٹ لکھنگ نا کوشت کنگا گئے۔ پروفسر انور جمال خاکہ نا مکمل ڈیک ع تینا نوشتہ کروک آ کتاب ”ادبی اصطلاحات“ اٹی بھاز سرجم وڑاٹی بیان کرینے۔ ہندانگ آک خاکہ اسے ٹی ساڑی اسه بالاد اسه نا پورو وڑ دروشم اسه مون آانگ کیرہ۔ دنگہ:

کننا مون آبریک
ای نرسا کاوہ
ولے.....
کننا پیوسی ہندن سلوک
کنے آہرک.....
کہ اگہ ای نیازی اس متوٹہ
توجوان کس.....
ای سینے آن سوچ کیوہ
انت دافتنے ایڑہاف؟
لمہاف..... مٹراف؟
کنے ورنڈی ملک
مچ آ سیالیک اریرہ
ولے گنوک بے سما
نی دافتا
لمہافیس..... ایڑہافیس..... مٹرافیس
بیرہ نیازی سے اس.....
دافتنے کن مچ ع
سیالی اس تچپہ
دافتا مچ مفیہ
سیالی؟
ہراگ ہنا انسانیت نا
اخلاق نا؟
میارنا غیرت نا؟
کنے ورنڈی دیرا توجو ع؟
انتے کہ کننا چار ماکنڈ آ
بیرہ نیازی متنگ نا احساس ع
انسان متنگ نااف
کنے یات بریک چکل نا خرما والا کہ
ولے.....
دا سرماک جنگل آن کلار
شارتیشی وڈار
کنے کننا انسان متنگ نا.....
آجوئی بکار ع.....
ای ہم زندانا کسرتے ٹی
چس ہلنگ خواوہ
ای داڑے تینا خن تے ہرسو
ای ہم بریو! ای ہم سیل کیو
نن شون ہلنگ نا پارہ غاروان ان
ولے.....
کنے دا خلیس آن کنگک کن.....
کس تیاراف.....
داسکان کس اسه نا ذہن شون پلتنے
کہ کنے پیرہ مریرہ
ای ہم انسان اسے اٹ
زندہ و جون اسے اٹ
کنے کننا آسرائی بکار ع
ای ازل نا نیازی سے اٹ
وداپن اٹ
خواراٹ، لاچاراٹ

سیرت سرور کائنات

حاجی شاہ بیگ شیدا

44

نجاشی نادر بارائی حضرت جعفرؓ نا تقریر و اونا اثر نجاشی

حضرت جعفرؓ صحابی، رب اوڑان راضی مرے بش مس اللہ نا پن اٹ اودا جواب ء سچ کرے جاہل و نادان کس بن نی ہیبت ء بادشاہ بت پرستی نن کرینہ بے حیائی جہہ جہہ آ ہر در و ہمسایہ ء نن تنگ کرینہ وڑ وڑ اٹ بے کس و بے وس غریب ء ہڑدے شافغانہ غم اٹ مرنس نن حلال آن کس حرام خوری ننا ظالم و زوراک کنگ، ہر وڑ اٹ دوری ننا ناگمان آ رب نن آ، مس ولدا مہربان مون تہس پیغمبر اس کہ اے نبی آخر زمان پین اس الو، او ننن آن، او محمد احمد او امین ء پاک باز ء صادقی ٹی او سفا او ننن پاک اسٹ ء، رب یکتا لا شریک بندگی اونا گچین ء اف کس اس اوڑان ودیک بت پرستی خونریزی ظلم و زوراک حرام عاجزی ٹی مہر جوان ء نن کن دنیا ٹی مدام ہر غریب نا ہر یتیم نا حق ء خلیپن رحم کین جوان اقلک دن خیانت وڈائی تو پین و پین بیرہ اللہ کن عبادت، کین نماز اتین زکوٰۃ آخرت کن دو برو ء دا ننا صوم و صلوة جان و مال ء نن فدا کین بیرہ اللہ نا پن اٹ حق انازی آسلن نن، جان تے قربان کین بسٹ ہر وڑ اٹ ہر حال اٹی، نیکی نادر ء ایتک او بندگی کن رب انا، انسان تے سچ آخلگ او ہیبت ء بنگن دا گچین آسین ایمان ء صدق اتون ظلم و زوراک تو داڑان بت پرستی مس ہسون منہ نن ہیبت ء ہندا انت کہ بس پاک رسول دا وڑ اٹ دن ہیبت ء اونا، کتوس بھاز آک قبول او کریرہ ظلم ننن آ ہر وڑ انا جور تا تینے کشان دو آن اوفقا تا کہ گئے زور تا

کس مطلب تا کہ نن ہم اوقتون شامل مرین راست حق آن نن تے ترکیں ہر وڑ اٹ غافل مرین دا وڑ اٹ نن کن عبادت، حق و راستی مس کین مسنن باہوٹ نا کہ، نن تیان تا چپ مرین دا امید اٹ، کہ مفک سچ، ظلم داڑے، بے قصور حق ء ہمسایہ نا چاسہ ڈیہہ اٹی نا اف فتور شاہ پارے اے کلام آن خونبو کن کن بسنے نم کہ پارے اے رسول آ نازل بڑ آن مسنے پارے جعفرؓ اے کلام ء اُسٹ اٹی جاگہ کرودک ہیبت ء پاش یک حق انا کہ، او بنگ شرک آگروک سورہ مریم آن ولدا، او تلاوت ء کرے اے کہ اللہ نا کلام کس زو سخاوتے ء کرے بنگ نجاشی کہ قرآن ء چارے مسک او پڑینک خوڑت مسک اُسٹ اونا جاری کس نن تیان خوینک دن خوینک آک تے وہارہ ریش تے سچ آچڑا قاصد آک حیران کس انت مریم مونی گڑا شاہ نجاش ہکل کرے، دا کلام ء لا جواب حضرت عیسیٰؑ غابسس اے وڑ اٹ دا نا حساب روشنائی تے اسہ وڑ، اسہ شیخ دان انا راست حق ء جوان چارے ہیبت دا قرآن انا قاصد آتے او قریش نا پارے داکان ہنو نم مسنو باہوٹ کنا او، جوان ہیبت ء بنو نم دن خجالت مسر اوڑے نامرادی او خنار پُچ تے تینا خوار یفسا، بادشاہ غان او ہنار عمر بن عاص ہر فے سوغند، پگہ ہیبت اس اتوٹ کتے بنج ء اوفقا دا وڑ دو آتے دا وڑ نخوٹ پارے عبداللہ کہ کپس نن کن دا وڑ اف جوان دا ننا ایلک وا ہم بس خلاف ء دا زمان پارے آخا پگہ اوقتون جوان ء کاریم اس مرو ہر کہ نی شاہ نجاشی اوقتون انت اس کرو؟

پگہ غابس او پدا دن شاہ انا دربار اٹی شیف کرے او کاٹم ء دن عرض کرے سرکار اٹی مریم و عیسیٰؑ کہ دافقا، پین ہیبت ء بن تانی انت پارہ دا وڑ اٹ او خواہف اوفتے نن تانی مومن آتے خواہا ولدا پارے عیسیٰؑ دیر اسے؟ بی بی مریم کہ تخیرے نم غضب یا مہر اسے خوف اٹی تمار مسلمانک داسہ دسچا انت مریم کفر انا کنڈ آن مریم او یا کہ نن تون او سلیمک او فک پاریر پانہ ہندا انت کہ پارینے قرآن تینے آن نن ہیبت ء پان، دا وڑ اٹ کپس گمان بندہ ء اللہ نا عیسیٰؑ اودے اللہ نا رسول روح ء اللہ نا کہ چاتے دادے ہم کینہ قبول گودی آم مریم نا مار ء چانہ تے بے باوہ غان رب دن پیدا کرے تے، تینا تینیت قدرت آن

شونمب آنبار اونا دامن پاک ارے دن چانہ تے کس تو لوک ء مسٹراس، پاک باز اس پانہ تے بنگ ہیبت ء دا نجاشی پارے اللہ نا قسم حق و راست ء ہیبت ہندا، خلیپو بیڑی و سم ہرنے بوج اس او ڈغا رآن، پارے واللہ دا خس ہم نم کہ انت پاریرے اوڑان، زیات عیسیٰؑ الو ہم نم کنا ڈیہہ اٹ اریرے خیر اٹی امان اٹی اف اجازت بد کہ پاپے کس نما دا شان اٹی کس کئے ایسے مش اس یا خیسن اس زرمال انا نم کن دا ای ٹف کرونگ، وڈی ء ہر سیال انا رب کئے تہس بادشاہی دن کئے بے رشوت آن نم کہ وڈی انت کنوٹ ای، خواہ اوڑان ای امان پارے زو واپس کبو نم قاصد آتا نیکی ء وڈی نا شکل اٹ کریرہ کن تون ہندا نیکی ء

جانب

ء لمی آبولی قوم آتا شونماری ٹی انت کڑداس اداکننگ کیک؟ او خولپہ ہکل کرے پارے: ”جہاں تک کہنا ہیبت انا تعلق ء۔“

اسہ وڈا پنجہزار روپی:۔

پروفیسر عامر فیاض گپ کیک کہ اسہ دے اس ای وکنا ایڑہ انا مار بازار اٹی وڈا سودا کرودک ء دکان اسے آہنان، ہر اتم نن اسہ وڈا اسے آدو خلگن، اودے چنگک نا کوششت ء کرین۔ دکاندار ء پارین ننن دا وڈا ء بلوٹی ء۔ دکاندار ہکل کرے پارے، کپیرے کپیرے۔۔ دا وڈا ء چنگک آن مسٹ داڑے پنجہزار روپی تجو، گڑا۔۔ نن پارین خیر مرے۔۔ اسہ وڈا پنجہزار روپی۔۔؟ او پارے دا گل پنجہزار نا وڈا۔۔ اگہ نم دا کیرغ نا وڈا ء چکارے تو زی انا گل وڈا کترہ۔

☆☆☆☆☆

..... عزیز آبادی

.....

عجب اوفتے ولدا سفا کیوہ ای:۔ رسول بخش توکل، براہوٹی زبان نا اسہ بزرگ ء شاعر اسے، ہر اتم او تینا شاعری اس جبار یار ء ننن اونا مطلع دا وڑ اس: خاچوک آتے یک دم نت آ کیوہ ای کہ پال آن دیر ء جتا کیوہ ای رسول بخش توکل ایماندار آ جبار یار تینا مزاحیہ شاعری نا کتاب ”بشندہ“ ٹی نوشتہ کیک ”ای خواجہ توکل ء پاریت کہ خاچوک آتے یا دے انا وڑ اٹ پی ٹی وی بولان کونہ غان براہوٹی پروگرام اسے نا کپیئر سٹ، او پروگرام اٹی مہمان خواجہ براہوٹی زبان نا گچین ء نثر نگار، شاعر و پیروڈی: پچتا تے چنکا نت آ کیوہ ای عجب اوفتے ولدا سفا کیوہ ای جبار یار تینا خیال آتا درشانی ء کبو، دا ہم پابوکہ قوم آتے ٹی لمی آبولی نانت اہمیت (حوالہ: کتاب۔ بشندہ پنے۔ 10)

نوشتانک

اوساد گوامر سادہ اُس

.....جعفر قمر انی

اسد وخت سنگت آتا کچاری ٹی چارزانو اُن کہ مہروان اس تینا گچین آسوج آتین اسٹ وس ترسا کل سنگت آتین اسد حیران کروک ولے تخلیقی ء سوج اس کرے ”دا پابو نے سنگت آتین کس آی کاوتو کئے تینا سالم آنتے کپر ء؟ کئے تینا مسٹر ء تفر ء تو آنتے؟“ ہندا سوج اتون ہیبت انامون ہرے آبرام کنگ، لمہ باوہ غالتے چنا تا آجت و آخرت نابارواٹ بوڑ کپنگ پین کبھی گڑا تا کنڈ آہڑ سیگا۔ ہر سنگت ورنڈی ترسا مکان، پیسہ و نوکری نا خواست کریک، حالانکہ سنگت آتینی کس ء مسٹر آلو، بلکن داخس کہ کس تا ساگ ہم کتویس۔ داسہ معلومداری آن مزغ اٹ بسک کہ ناراج اٹ اسد ہندن ء ناجوزی اس تالان مسنے کہ سادہ اُن، ولے سادہ ہی سننے آن ہنلانے کہ ہر بندغ سوچک ای کل آن ہشار و شاخزین اسے اٹ کہ تینا مسٹر یا مارانا رشتہ ء بلے ہرے آکیو، ولے پیسہ والا جاگہ اس کروٹ، اونا ساگک برام آ کبھی پیسہ غالتے خوج کرفوٹ و کروٹ تانکہ ہسائے سیال آک کئے آچس۔ سادہ ء تو ابھن لٹاڑ سائن تینا فیشن، نشان تنگ و پورنگ آتا گواچی کرین کہ ہوسادہ ہی ٹی بے پردہ ٹی، رسوائی وکل

اٹ مفک۔ سوچنگ نا ہیبت اسے کہ اگہ ہمو برام سادہ ہی اٹ پیالہ اس چا اتون مریک اوٹی خوشی، مہر و مرہبت و خداغان خوشی افس بھاز مریک، دہ سال نا مرغن انتظار آن چپ اگہ دہ ٹو اٹ برامک مرسا کار تو گناہ، بے حیائی، فضول گوئی نا کنڈ آدیر ء حیرت مروکہ ہنو؟ ناراج اٹ داسہ ہم ہندن ء بندغ اریر کہ سی (30) سال مریک برام کن سکرہ و گناہ تینی لوٹریٹلوک ء وخلق آتا کنڈ آ پانزدہ اٹ بسک کہ ناراج اٹ اسد ہندن ء ناجوزی اس تالان مسنے کہ سادہ اُن، ولے سادہ ہی سننے آن ہنلانے کہ ہر بندغ سوچک ای کل آن ہشار و شاخزین اسے اٹ کہ تینا مسٹر یا مارانا رشتہ ء بلے ہرے آکیو، ولے پیسہ والا جاگہ اس کروٹ، اونا ساگک برام آ کبھی پیسہ غالتے خوج کرفوٹ و کروٹ تانکہ ہسائے سیال آک کئے آچس۔ سادہ ء تو ابھن لٹاڑ سائن تینا فیشن، نشان تنگ و پورنگ آتا گواچی کرین کہ ہوسادہ ہی ٹی بے پردہ ٹی، رسوائی وکل

سال نا ورنان ء ماراں ارے، تو دا عجب اف؟ برام مس تو سادہ ہی اٹ اسد میٹھ اس کتاری کریر بس نے مار گناہ ء خونا نئے کہ مسٹر، سنت ہم تینا وخت آ پورو مس، سادہ ہی نا آب ہم چٹو، گڑا اونا برکت آک ہم ننامون آٹو و سادہ ہی نا نسخا تک ہم ننے آن ڈوک فس کہ اینودا راج اٹ غیرت نا پین آسہ داغ، حیانا پین آسہ مون ء پ اس ننے آ لچوک ء، ولے افسوز، خوجیک و ڈکھ اٹ لکھوئی

گناہ و غلاظت اٹ ہندن ہڈ گئے، کہ پدا برام اودے سٹی و پابند کروک ء گڑا اس لگے؟ اینو کپہ تو مکان تانکہ تیار مفک، پیسہ دوآ

حقدار تنگ۔ تینے قوم اکن اسد بیماری و دین اس تنگ ولے دن خراف دا دین ء، دا گند ء پیشخاروک آک تینا چندا نامہ باوہ ء، ہرا آسراتی نا پین آعذاب اس بش

بفک ساگی آ بس ساگی ء، ابھن دا اسہ بھازخرین ء زنداں تدبیسا پیسہ نا انتظار اٹ گناہ تینی غرق زانا میدان اٹ ہندن گام ہرک کہ کس کچر اٹ پاسینگو تینا نت تے ہمو چ آن نوکریا توچ منہ ہفت ہشت لکھ انا خوجہ مننے، مجال ء کہ اونا ساگک یا برام نا پین مرے، ولے سوچنگ نا ہیبت ء کہ اگہ کس اتون اوس پیسہ بفک تو ساگی آمار مسٹر ء دہ سال اسکان ٹلوک ابرہ، کہ او

ہینیا، عید سحرانی، حسن بسمل و سنگت ادبی کاروان نا سنگت آک راشدرجم، ماجد حیدر، سدیر ساجد، جبار صافی و وحید ہمز۔

حوال

بسیمہ نا ڈیہ اٹی اولیکو ادبی میلہ

بلوچی ادب نا بابت جوان گپ و تران کنگا۔ ظریف محمد حسنی کس و مہما تک اے سی اے۔ آر۔ ایس یاسر میٹگل، ڈپٹی کمشنر واشک شفقت انور شاہوانی، کرنل اویس و میرولید بزنجو اسک۔ سر۔ ارٹیکو شیخ جوان ء وڑ ایٹ سر تنگ۔ گپ و تران آن گڈ سوج ورنڈی مس، داخ انا مہما تک سوج آتا ورنڈی ء گچین ء وڑ اسے ٹی تر۔ مسٹیکو شیخ ”بلوچی لبرائی گلائی کرد و وحد“ سک، داخ انا شوکار پروفیسر خیام ثناء کس، و مہما تک پروفیسر شکور زاہد، وحید عامر و قیوم سادگ کس۔ داوخت آ

نا سر حال آنسک۔ داخ انا شوکار محمد ظریف محمد حسنی کس و مہما تک اے سی اے۔ آر۔ ایس یاسر میٹگل، ڈپٹی کمشنر واشک شفقت انور شاہوانی، کرنل اویس و میرولید بزنجو اسک۔ سر۔ ارٹیکو شیخ جوان ء وڑ ایٹ سر تنگ۔ گپ و تران آن گڈ سوج ورنڈی مس، داخ انا مہما تک سوج آتا ورنڈی ء گچین ء وڑ اسے ٹی تر۔ مسٹیکو شیخ ”بلوچی لبرائی گلائی کرد و وحد“ سک، داخ انا شوکار پروفیسر خیام ثناء کس، و مہما تک پروفیسر شکور زاہد، وحید عامر و قیوم سادگ کس۔ داوخت آ

.....وحید ہمز، بسیمہ

بسیمہ ٹی اولیکو ادبی میلہ ڈپٹی کمشنر واشک شفقت انور شاہوانی، اسٹنٹ کمشنر بسیمہ زا کر علی بلوچ، سنگت ادبی کاروان نا سنگت آتا کنڈ اٹ ڈنگا۔ ہر 4,51 مٹی آڈ تنگ، ہرانا ہڑ دے ناخ آک جتا جتا سر۔

اولیکو دے نا دود انا بنا تلاوت قرآن پاک آن کنگ، ہرانا بخاوری ء حافظ عبدالواحد دوی کرے۔ تلاوت قرآن پاک آن گڈ اوٹی بخش انا بنامس، اوٹی شیخ اٹی کمشنر خشان ڈویشن سعید عمرانی، ڈپٹی کمشنر واشک شفقت انور شاہوانی، 329 بریگیڈ نا ڈپٹی کمانڈر کرنل اویس، اسٹنٹ کمشنر بسیمہ زا کر علی بلوچ، اے سی اے۔ آر۔ ایس یاسر میٹگل ساڑی سر۔ و داخ انا شوکار ابرار برکت سک۔ دامیلہ بنائی دود سک۔ ارٹیکو شیخ کیری کولسنلگ و آجت ناچینج

براہوئی زبان نا شاعر، ادیب آتا برج

افضل مینگل (برج ثور)

ٹی اٹ خوج کیک۔ تینا بچ ۱۰۰ نوری سرسہی، شوندری نا سے پاش کپک، قدرتی ندرہ غاتون عدد۔۔۔ افضل مینگل یعنی افضل مینگل یعنی ”ثور“ برج والا بندرغ نا ”جدی“ و ”سنبلہ“ برج والا بندرغ آتون جوان ۱۰۰ بنگتی اس منگ کیک۔ دا اودے دھو کہ تفسہ۔ دادوست آک تینا جان ۱۰۰ ہم قربان کنگ کیرہ۔ ”جمل“، ”جوزا“، ”سرطان“ و ”حوت“ برج والا ک ہم جوان ۱۰۰ سنگت منگ کیرہ۔ سخت انگا وخت اٹی کاریم بریرہ، اسٹ ایلونا فاندہ غاتا خیال ۱۰۰ نجرہ۔

دوی دے ٹی عدد ”1“ والا براہوئی زبان نا ادیب و شاعر آتے ٹی ہر افنا دوی دے ہر ٹو انا 1، 10، 19، 28، 21 مارچ آن 21 اپریل یا 21 جولائی آن 28 اگست اسکان ۱۰۰۔

اوتی مولانا عبدالغفور درخانی 22 مارچ 1922ء)، بابو عبدالرحمن کرد 21 اپریل (1930ء)، اوفتے ٹی عبدالصمد شاپین کیم جنوری (1931ء)، غلام نبی راہی 15 اگست 1939ء)، جوہر براہوئی 28 جنوری 1950ء)، عبدالرزاق صابر 10 اکتوبر (1954ء)، ڈاکٹر تاج ریسانی 15 اپریل (1957ء)، ڈاکٹر غلام سرور پرکانی 10 اگست (1957ء)، ملک محمد اکرم مینگل 10 اکتوبر (1964ء)، ڈاکٹر علی احمد شاد 20 دسمبر (1964ء)، عبدالحمید عزیز آبادی 21 اپریل (1967ء)، نور احمد پرکانی 25 اگست (1967ء) غفور جان ساسولی 13 اپریل (1971ء)، زاہد براہوئی 8 اگست (1976ء)، غنخور حیات 25 مارچ (1975ء)، شہزاد غنی 2 اگست (1975ء)، شاپین براہوئی زبان نا ادیب آتے ٹی ”ثور“ برج والا ک ہم جوان 1۰۰ سنگت منگ کیرہ۔ ہر افنا دوی دے 21 اپریل آن 21 مئی نا نیام اٹی ۱۰۰ اوفتے ٹی بابو عبدالرحمن کرد 21 اپریل (1930ء)، ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی 15 مئی (1940ء)، عبدالقیوم بیدار 15 مئی (1956ء)، ذوق براہوئی 5 مئی (1967ء)، پروفیسر غلام دستگیر صابر 13 مئی (1969ء)، عبدالحمید عزیز آبادی 21 اپریل (1967ء) اوار ۱۰۰۔

مطالعہ ناشوقی مریرہ۔ افضل مینگل نا پین نا کلدانی حساب ۱۰۰ کین دن کہ Afzal Menagl $1 + 8 + 7 + 1 + 3 = 20$ $4 + 5 + 5 + 3 + 1 + 3 = 21$ $20 + 21 = 41$ مینگل نامرکب عدد ”41“ ۱۰۰۔ مرکب عدد ”1“ والا بندرغ آک جوان ۱۰۰ اڈا بی لائی نا خوج مریرہ۔ دن کہ ہر بندرغ نا مزاج اٹی چندی جوانیک مریرہ، ہموڑے منہ زوری ہم مریرہ۔ افضل مینگل نا تائب اٹی نوری یعنی برج ”ثور“ والا بندرغ آتا تائب اٹی ہرا خامیک مریرہ اودا دود کہ ہرا وخت کہ اونا کسرائی اڑانگ اس برے بھاز خار بریک تا، دا اڑانگ آتے مرکنگ کن پین خارات برسان و دے کرسا اڑانگ آتے مرکیرہ۔ کس انا ماتحت کاریم کنگ ۱۰۰ پسند کپک۔ بچ ۱۰۰ تکلیف اسے تینا انا غا اولیت تفک۔

براہوئی زبان نا ادیب آتے ٹی ”ثور“ برج والا ک ہم جوان 1۰۰ سنگت منگ کیرہ۔ ہر افنا دوی دے 21 اپریل آن 21 مئی نا نیام اٹی ۱۰۰ اوفتے ٹی بابو عبدالرحمن کرد 21 اپریل (1930ء)، ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی 15 مئی (1940ء)، عبدالقیوم بیدار 15 مئی (1956ء)، ذوق براہوئی 5 مئی (1967ء)، پروفیسر غلام دستگیر صابر 13 مئی (1969ء)، عبدالحمید عزیز آبادی 21 اپریل (1967ء) اوار ۱۰۰۔

اردو نا پنی آ ناول نگار بانو قدیسیہ 28 نومبر (1928ء)، گلکار عطاء اللہ نیازی 19 ستمبر (1951ء) و عالم دین سیاست دان طاہر القادری 19 فروری (1951ء) اسک اوار ۱۰۰۔

(نوٹ: براہوئی شاعر و ادیب آتا برج آتے چاہنگ کن اسہ سلسلہ اس شروع کنگانے۔ تاکہ اوقا برج، پیدائشی عدد و مرکب عدد آتا چاہنگ آن پداوقا..... شاہین بارانزئی

مجموع کپک۔ تینا بروک آ وخت اکن مدام کوشت اٹی مریک۔ اسل غیرتی و تینا زند ۱۰۰ تیب تینا خوداری اٹ گدریک۔

افضل مینگل کون انگا بندرغ آک یعنی برج ”ثور“ والا ک تینا تائب اٹی مش آنار سوگو، ارادہ نا پکا مریرہ۔ بے سہی نا قائل مفسہ، تینا کسرا نامون اٹی بروک آ ہروڑ اٹا اڑانگ آتے تینا واکداری نا زوراث مڑ کرسا مونی کابک۔ بے کار تولنگ وڑ پک تے، بندرغ آک اوقتا بھروسہ کیرہ، اوقک ہم ہروڑ اٹی تینا اعتماد ۱۰۰ برجاتنگ نا کوشت کیرہ۔

برج ”ثور“ والا بندرغ دولت نا گیشتری آن پد ہم کفایت شعاری، بھاز عقلمندہ

بھاز طاقتور و حسن و محبت نا دلدادہ مریک۔ دا برج (ثور) والا محفل خواہندار منگ، بلکہ حقیقی محبت نا خواہندار مریک۔ ہروڑ انا تکلیف آتے سلنگ تو کیک ۱۰۰ لے تینا عزت نفس ۱۰۰

اُست انا ہب اٹ کروک مریک۔ برج ”ثور“ والا بندرغ تینا تائب انا رداٹ سوچ و فکر کروک، تینا خواہنداری تے جذباتی کیفیت اٹی پورو کنگ کن کوشت کروک، سگ اٹی حیرت انگیز، آجو چاگڑ اس ملپنگ نا وڑ اٹ اخلاقی اصول آتیا کار بند سلوک مریک۔

فلکیات نا چاہندار آک پارہ کہ برج ”ثور“ والا بندرغ دن کہ افضل مینگل صاحب ۱۰۰، حالت نا تیز و ترندی نا وخت آتینا ہمت و حوصلہ ۱۰۰ پک بلکہ تینا ذہنی بیداری نا وسیلہ اٹ حالت آتون مون تروک اس مریک۔ اعصاب شغنی آن مڑ، حواس بانگلی آن پاک مریک۔

پارہ۔ دا برج انا حاکم استار زہرہ ۱۰۰، ہرادے کہ انگریزی ٹی Venus پارہ۔

دا برج انا موافق مزاج نا برج آک ”سنبلہ، جدی“ و مخالف مزاج نا برج آک ”اسد، عقرب، دلو“ ۱۰۰۔ داؤتون ۱۰۰ اسہ مزاج نا برج آک ”جمل، جوزا“ و، دانا غیر جانبدار برج آک ”میزان، قوس“ ۱۰۰۔ منظرہ البروج اٹی دانا نمبر ۱۰۰۔ عددی حرف ”ب“ و ”و“ ۱۰۰۔ خوش بختی ناعد ”6“، دے ”جمعہ“ نگینہ خاک ”زمرہ، لاچورد، نیلم“، رنگ آک ”پوشکن، چٹ نیلی، پھل ”یاسمین“، دھات ”تانبہ، پتل“، برج آک ”سنبلہ، جدی“ و کلید وجود ”زیبائی، محبت، دوستی فنکارانہ لائی“ ۱۰۰۔

افضل مینگل یعنی برج ”ثور“ والا ہشار، خوراری کش، مستقل مزاج، متحمل مزاج،

براہوئی زبان نا و نا غا نوشتکار رحیم زام نا افسانہ غاتا ارمیکو کتاب ”تنیائی“ اوتان کلچر اکیڈمی نا کنڈ آن شینک مس

زندانی نا ڈائری، سال 1973ء

38

دزگیری تا سیاسی پس منظر

نواب تینا دوستخواہ نے موزیک کرے:-

نواب محمد اکبر خان بگٹی ہر تینا خداداد لائی و بلوچستان نا دارالحکومت کو بند ٹی ہیکنی منگ نا سوب آن بلوچستان نا الس و سیاسی ورکر آتیبی بڑے ہنداسے نا خواجہ منگ نا سوب آن سانبان اسے نا حیثیت تخاکہ۔ تینا ڈوڈ و است اٹ جاگہ تر ساہرا تم داسر برکوک آراہشون انگلستان آہنگ آن مست ابن الوقت جمالی برادر آتا سلسلہ فا کراچی آن اوستہ محمد آبس، اوڑے او جمالی برادر آتا کنڈ آن اڈ بلوک اسہ السی جلسہ ٹی او لیکو وار نیپ انا سرکڑہ غایتا تیر کاری کرے، و نیپ سرکڑہ غایتا بھلو بھلو دو بہ خلک۔ اوکان منہ دے پد کو بند غان عبدالکیم لہڑی اوستہ محمد آہنا، واسہ السی جلسہ سے ٹی دا دو بہ نا ورندی و س۔ نواب بگٹی نا انگلستان آہنگ آن پد بخانی حکومت شاہ ایران نا نیپ حکومت نا برخلاف پالیسی تے عملی دروشم تنگ کن اسہ ہی و چال اس ترے۔ دا وڑ بخانی حکومت نا بغض معاویہ ٹی ہمدردی دا بلوچ نواب و تینا چند انا سنگت آتا مون اٹ ایس سلفے، و بلوچستان اٹی کل نیپ دشمن آتے اونا پھتری نا کیرغ آن چچ کرے، و دا وڑ حلیت واقعہ غاک بلوچستانی اس و دالمہ بلوک آدے مون آن نواب محمد اکبر خان بگٹی نا سبھا کون آ شخصیت آن محروم کریر۔

بلک، خواجہ ذوالفقار علی بھٹو نا بخانی حکومت ہرا کہ مہالو آن مملاتی سازش آتا ملک اٹ بلوچستان و سرحد اٹی نیپ حکومت آتا برخلاف محاذ آرائی تیبی اختیار کس، داوار و غنیمت تسکا دا کان ہی فائدہ ہر تنگ نا کوشت نا عمل کرے۔

نواب محمد اکبر خان بگٹی بھاز بھلو شخصیت و بڑے ہنداسے نا خواجہ نسکے۔ او دا گڑا تے گو جالسا چپ کریکہ تو اونا ہند پین بڑا مسکے، او غیر آتا جال اٹ گٹ مرسا صوبیدار مصنوعی، جام، زہری، جمالی و مگسی کون آتا مگر چھ نا جو بیک خروک آتا گھبڑ اٹ تینا ہیبت آتے کرے، اسہ کنڈ آ بلوچستان نا چا گڑ دائی چا کرو گوارام دور انا جمر آک گوہی کریر، تو ایلو کنڈ آہر تو م کنڈ آتیاں ہمدردی توک آقومی و السی سیاست نا پیشرو بابو عبدالکریم شورش، محمد امین کھوسو و عبدالرحمن غور و کبھی ایلو بلوچ ڈر مند سرکڑہ غاتا است اٹ خل اس بنا کرے، ہرا گنوک آتیاں ہار وار اس دا تک، و اراس ایگ خیر خواہی نا کوشت

کر سا ہنار۔ ہندا سرکڑہ غاتا کوشت آتیاں و اراس ہیبت آک شیف تمارہ، ڈاکٹر سلیم کرد

مست نواب صاحب تینا است اٹی سنگت آتا کنڈ آن احساس بے مروتی و

اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن کو بند زون نا صدر، وکن تون اوار منہ باسک اس و نیپ انا منہ کارندہ اس ہم ریلی ٹی ساڑی سرہ۔

بیا بخیری ریلی ٹی نواب صاحب نا چکا ایلم تون اوار نیپ بلوچستان انا چچ و ذکر کڑوک و بندرغ اس اوار الوک۔ ریلی ٹی نیپ حکومت مخالف نعرہ غاک لگار۔ ہرا ریلی ٹی ساڑی بی ایس او و نیپ انا منہ کارندہ غاتا سرہ غان گدرینگ انک سر۔ حنیف بلوچ بی ایس او و نیپ انا ریلی ٹی اوار کارندہ غاتے چپ کننگ نا پارت کرے۔ ریلی نا بگٹی ہاؤس نا درگہ اسکان سرمنگ آن پد حنیف بلوچ ننے

ہر فسا چپ چپانی اٹ لندن آہنا۔ لندن اٹی ہشت تو اڈ ہنگ آن پد ہرا تم او کراچی آپی بس، تو پاکستان نا بخانی حکومت شاہ ایران نا حکمت عملی و عملی جہد انا نھی و کر سا تینا دوستخواہ تا اومیت آتیاں ریشا غا۔

تو ایلو کنڈ آن چم بازیک ولد دا شیف شاغنگلوک پو غ تے ہفت کریرہ۔ نواب صاحب دور و زمان نا خواست آتے پد متو، و تینا شاندار مستین و قومی جہد انا نھی و کر سا تینا دوستخواہ تا اومیت آتیاں ریشا غا۔

نواب محمد اکبر خان بگٹی ہرا بلوچ قومی سیاست نا بڑو کو بخرا ٹی اسہ تمبہ اسے نا حیثیت اس تخاکہ، مستین ون یونٹ نا برخلاف صوبہ غاتا بحالی و بلوچستان اٹی 1970ء نا بگٹی کارٹی تیبی نیشنل عوامی پارٹی نا سرسہی ٹی اونا بھلا کڑو ستا کڑو زاکہ۔ نیپ حکومت نا ٹھینگ آن

ریلی آن جتا مر سا پدی ہنگ نا پارے۔ پارت و ہنگ تون بی ایس او و نیپ انا کارندہ غاک نواب صاحب نا بگٹی ہاؤس نا سرمنگ تون پدی ہنار۔ نواب صاحب بگٹی ہاؤس آ سرمنگ آن پد بیا بخیری مچی آن تران کرے۔ ہرا دے پگہ غاکل اخبارک شہ سرخی تیبی شینک کریر۔

نواب محمد اکبر خان بگٹی تینا تران اٹی بلوچستان نیپ حکومت و تینا مسکوہی سنگت آتے شیف خلسا پارے کہ نیپ بلوچستان انا حکومت تینا بگٹی کارٹی قول آتیاں چپ مرسا اس دشمن پالیسی تینا گام کننگ و۔ چچ آ بلوچستان اٹی خراب حلیت آتا زموار نیپ حکومت و۔ او تینا تران اٹی لندن آن کراچی آہنگ آن پد

تینا بیان تے کر سا ہنا۔ او بیا بخیری مچی آن تران کر سا دو بہ خلک کہ نیپ حکومت و حلیت آتا خراب کننگ نا پارت پیش آن رسینگ انک و۔ بلوچستان اٹی پیش آن سلہہ و پیسہ ہنگ اٹی و۔ ہرا جتانی نا مسخت و عملی دروشم تنگ کن کاریم اٹ اسٹنگ۔ او پت پاش کرے کہ بلوچستان اٹی جتانی نا تحریک ساڑی و۔ تینا تران اٹی او بلوچستان نا پس منظر اٹی دہ سال اٹ پیش بروک حلیت واقعہ غایتا تالان اسہ وائٹ پیراس شینک کیک۔ ہرائی او دا تحریک نا بابت کل ہیبت آتے پیدوار کیک۔ (برجاء)

کلام اس بخیر

☆☆☆☆☆

چنے

اقبال احمد ذوق، عاصم جان عاصم اردو

حوال

راسکوہ ادبی دیوان بلوچستان کو بند زون نا مشاعرہ

..... شاردانش

راسکوہ ادبی دیوان بلوچستان (رجسٹرڈ) کو بند زون نا دیوان و مشاعرہ 30 مئی 2021ء نا دے شاہ نور فگار نا و تاخ اٹ اڈ ہلک۔

مجلس نا کشمی و زول صدر و حیدر ذکر کرے۔ دیوان نا باقاعدہ بنا تلاوت کلام پاک آن مس، ہرانا بختوری و اقبال احمد ذوق دونی کرے۔ تلاوت

آن گڈ بانی راسکوہ کفایت کرار نامعترف کن وعا کننگ۔ اوکان گڈ باقاعدہ دیوان نا بنامس۔ دیوان نا ارا بک سر، (1) ذوق کابینہ نا حلف برداری۔ (2) سالانہ پروگرام آتاشیڈول نا شین۔ ہر دوست ننے یاد و ہر یار ننے یاد و آستونک انا ہر دوشہ سیما ننے یاد و ناصر ناصر۔ احوال آن مست متانی نی خواہہ کریش لاپ ہر الائی نی خواہہ

شاردانش گڈ سر اٹ مشاعرہ اس مس، ہرانا خاص انگامہان عاصم جان عاصم نس، مشاعرہ ٹی ہر اسنگت آک کلام بخیر، وقتا و ترک آک دن و؛ و حیدر آکر ہر دوست ننے یاد و ہر یار ننے یاد و آستونک انا ہر دوشہ سیما ننے یاد و ناصر ناصر۔ احوال آن مست متانی نی خواہہ کریش لاپ ہر الائی نی خواہہ

بریوہ ای ٹما شاران پیشن مریوہ ای گواناران پیشن مامو نصیر کفایت کرار نا بلوچی شاعری اس